

## פרשת בא

אוצר החכמה

וַיִּקְחוּ וַיָּקָחוּ לָהֶם אִישׁ שֶׁהָלַבְתָּ אֲבוֹתָהּ לְבֵיתָ. לְהַבִּין הָעֵנִין וְגַם הַפְסוּקָה  
וַיִּלְכוּ וַיַּעֲשׂוּ כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ. מִה הַפִּירוּשׁ  
בְּזֶה, גַּם לְבָאֵר דְּבָרֵי רַש"י ז"ל לְהַגִּיד שֶׁבַחֲנָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא הִפִּילוּ דְּבַר  
מִכָּל מִצְוֹת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּמִה כֵּן עָשׂוּ אִף מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ. וּפְלֵא מֵאֵד  
מִה הִרְבוּתָא דְּאַף מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן עָשׂוּ כֵּן.

וַיִּנְקְדוּ לְבָאֵר עַפ"י דְּבָרֵי הַגָּאוֹן זֶרַע בֶּרֶךְ שֶׁמִּבְּאֵר הַפְסוּקָה בְּדִנְיָאֵל כִּי בַחֲטָאִינוּ  
וְעֻנּוֹת אֲבוֹתֵינוּ יִשְׂרָאֵל וְעַמָּךְ לְחֶרֶפָה וְכו' מִה הַפִּירוּשׁ בְּזֶה, וְהֵנָּה  
בְּשׁוּם לֵב לְהַבִּין עַל מִה הַשִּׁי"ת שֶׁפָּךְ חֲמָתוֹ עַל הָעֲכוּ"ם וְהָאֲבִינִים וְהַחֲרִיב  
בְּהַמ"ק אִם הָאָדָם חָטָא עֲצִים וְאֲבִינִים וּבְהַמ"ק מִה חָטָאוּ. אֲבָל הַטַּעַם לְפִי  
שִׁינּוֹת כְּעִיר הַנִּידָחַת דְּמֵאֲחֵר שֶׁהָיָה מְעַמִּידִים צֶלֶם בְּהִיכָל וְעִבְדוּ עֲזָז עַל כָּל  
הַרְגָּבָעָה וְכָתִיב בְּעִיר הַנִּידָחַת הַחֶרֶם אוֹתָהּ לִכְנֹךְ כִּי הַחֲרִיב אֶת יְרוּשָׁלַיִם עַל  
תִּלְיָהּ. אֲמֵנָם לֹא יִתְכַּן זֶה הַתִּירוֹץ אֲלִיבָא דְכ"ע אִם לֹא בְּהַמ"ק אֲבָל בִּירוּשָׁלַיִם  
לֹא יוֹצֵדֵק דְּבַר זֶה דֹּאִיתָא בְּמִס' יוֹמָא דְּפִלְגִי שֶׁם תְּנָאִים דְּלִדְעָת ת"ק אֵין  
יְרוּשָׁלַיִם מִטְּמֵא בְּנִגְעִים גַּם אֵינָה נַעֲשֶׂה עִיר הַנִּידָחַת מִטַּעַם שֶׁאֵין אֲנִי קוֹרָא  
בָּהּ בְּאַחַת עֲרִיךְ כִּי לֹא נִתְחַלְקָה יְרוּשָׁלַיִם לְשִׁבְטִים נִמְצָא הַדָּרֵן קוֹשִׁיא לְדוֹכְתָא  
לְמָה נִחְרְבוּ עֲצִים וְאֲבִינִים אֲלֵא ע"כ מוֹכֵרָח לּוֹמֵר כִּהְיָא תְּנָא ר' יְהוּדָא דְּסוּבֵר  
דְּנִתְחַלְקָה יְרוּשָׁלַיִם לְשִׁבְטִים דִּהֵיִינוּ שֶׁאֵין כָּל הַשִּׁבְטִים שׁוֹיִם בּוֹ רַק כִּי נִפְלָה  
לְשִׁבְטֵי בְנֵימִין לְבַד עַפ"י מִדְּרַשׁ לְמָה תִּרְצִדּוֹן הָרִים גִּבְנוֹנִים שֶׁהָיוּ הַשִּׁבְטִים  
מִדִּיִּנִים זֶה בְּזֶה, זֶה אוֹמֵר בְּתַחֲוִמֵי יִבְנָה וְז"א בְּתַחֲוִמֵי יִבְנָה בְּהַמ"ק, א"ל  
כּוֹלְכֵם גִּבְנוֹתֵי שְׁגִנְבַתֶּם אֶת אַחֲיֵיכֶם יוֹסֵף אֲבָל בְּנֵימִין שֶׁלֹּא הָיָה בְּמִכִּירַתָּן בְּתַחֲוִמוֹ  
אֲנִי בּוֹנֶה אוֹתוֹ וְנִחְלָקָה דּוֹקָא לְשִׁבְטֵי בְנֵימִין וְנִבְנָה בְּתַחֲוִמוֹ וְזֶה דַּעַת הַמ"ד  
דְּסוּבֵר דְּנִחְלָקָה לְשִׁבְטִים זֶה דּוֹקָא אִם נִכְרִיעַ שֶׁהָיָה לְשִׁבְטִים חֶלֶק וְחָטָא  
בְּמִכִּידַת יוֹסֵף וְהַפְסִידוֹ בְּשִׁבִּיל זֶה שֶׁלֹּא יֵהָא לָהֶם חֶלֶק בִּירוּשָׁלַיִם כִּיּוֹן שֶׁהָיוּ  
גִּבְנוֹתֵי וּמִמִּילָא לֹא נִבְנָה בְּהַמ"ק בְּגִבְוֹלָן. אֲבָל אִם לֹא נִחְשַׁב לָהֶם לַעֲזוֹן כְּאֲשֶׁר  
הַמִּלְצוֹ קִצַּת מִדְּרָשִׁים עֲלֵיהֶם בְּכֵמָה מְקוֹמוֹת הָרִי צ"ל דִּלָּא נִתְחַלְקָה לְשִׁבְטִים  
דִּלְמָה יִגְרַע שָׂאֵר הַשִּׁבְטִים שֶׁלֹּא יִבְנוּהוּ הַבְּהַמ"ק בְּתַחֲוִמוֹן, וּמֵאֲחֵר שֶׁלֹּא נִחְלָקָה  
א"כ ע"כ אֵינָה נַעֲשֶׂה עִיר הַנִּידָחַת, וְהַקוֹשִׁיא חֲזָקָה לְמָה נִחְרַב יְרוּשָׁלַיִם  
וּבְהַמ"ק בַּחֲטָא יִשְׂרָאֵל וַיֵּשׁ לִירוּשָׁלַיִם מִשְׁפָּט עַל זֶה כַּמ"ש צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט תִּפְדֶּה  
שֶׁבֶדִין תּוֹכֵל לְבוֹא בְּטַעֲנָה לְמָה נִהֵיִתָּה לְחֶרֶפָה וּלְבוֹחַ, וְהֵיִינוּ דּוֹקָא לְפִי הַנַּחֲתָה  
זוֹ שֶׁלֹּא חָטָאוּ אֲבוֹתֵינוּ בְּמִכִּירַת יוֹסֵף. אֲבָל דְּנִיָּאֵל הַכְרִיעַ דְּבַחֲטָאִינוּ וְעֻנּוֹת  
אֲבוֹתֵינוּ יְרוּשָׁלַיִם וְעַמָּךְ לְחֶרֶפָה דִּהֵיִינוּ יְרוּשָׁלַיִם לְחֶרֶפָה בְּשִׁבִּיל חָטָא אֲבוֹתֵינוּ  
שֶׁמִּכְדּוּ אֶת יוֹסֵף וְעַמָּךְ לְחֶרֶפָה בְּשִׁבִּיל חָטָא עֲצִמִּינוּ וְד"ל אֲלֵמָלָא חָטָאוּ  
אֲבוֹתֵינוּ בְּמִכִּירַת יוֹסֵף אִזּוֹ וְדָאֵי יְרוּשָׁלַיִם לֹא הִיִּתָּה לְחֶרֶפָה כִּי לֹא הִיִּתָּה